

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Idun

ILLUSTRERAD TIDNING
GRUNDLAGD AF
FÖR KVINNAN OCH HEMMET
FRITHIOF HELLBERG

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: JOHAN NORDLING.

Verner von Heidenstam
50 år den 6 Juli

*Nytaget portätt för Idun
af Hoffotograf A. Blomberg*

Lifsberusningens och svenskhetens skald.

DET VAR i slutet af åttiotalet. Publiken började tröttna på brutala verklighetsskildringar och ändlösa, allt magrare debatter om svårlösta samhällsfrågor. Den längtade obestämdt efter något nytt. Litteraturen liknade en svartklädd kväkare, som ytterst välmenande predikade sina sträfva läror, men folket hade redan så ofta hört samma läxa upprepas, att det sof i sommarhettan. Då kom där en ungersven dragande vägen fram. Underligt var hans utseende! Hans ögon voro stora och allvarliga, fulla af drömmar, men spelöjet lekte i hans mungipor. Brokig var hans dräkt, halft en narrkostym, halft af riddarsnitt, och under armen bar han en stor, gammaldagsformad lyra. När han en stund betraktat den halfsofvande församlingen, som höll gudstjänst i sommarhettan på gårdet, skrattade han högt och gällt. Han vidrörde lyran och stämde upp en sång. Och inom ett ögonblick hade alla, gamla som unga, samlat sig kring sångaren, och den svarte mannen i katedern såg sig plötsligt öfvergifven.

Sådant var det intryck som Verner von Heidenstams första diktsamling gjorde på den svenska publiken, och sällan har väl en författare gjort ett så uppmärksammat och så lysande inträde på den svenska litteraturens skådebanan. »Vallfart och vandringsår» var en ny bok. Det var en diktsamling, och en diktsamling under åttiotalet var som en svala i april. Och hvilka dikter! Ett stänk af Heines gudomliga fräckhet och en återglans af det muntra lynne, som skakar väggarne i de franska målarateljéerna, sprakade i hans strofer. Hans ord voro brokiga taflor; hans vers glödde som mogna drufvor. Författaren hade tillåtit sig allt, som kan reta döden på kalkborgarna. Han trotsade alla regler — till och med metriken. I ungdomlig ysterhet vände han upp och ned på den vanliga världsordningen. Han predikade flåttja och prisade latheten. Han framkommenderade Olympens hela gudahof för att rädda en ninivitiske borgare i hans svåra kärleksbekymmer. Och likväl var det endast några surmulna gubbar, som togo anstöt af hans visor. Ej underligt! Det lefde en sådan skönhetsglädje i all denna lifsberusning, en sådan skålmaktig uppsluppenhet, en sådan käckhet och fyndighet, att alla måste lyssna. Det var något grekiskt i den lättfärdiga yppighet, hvarmed orden strömmade från hans läppar och i den blixtnabbhet, med hvilken han sprang från allvar till skämt. Det var som om Dionysos, omgifven af hela sitt hof, af skrattande fauner och dansande backantinnor, hållit sitt intåg i de mörka furornas land. Luften genljöd af cymbalers klang och pipors fröjd.

Sådan var Heidenstams debut. Det var på detta sätt som nittioalets ringdes in i svensk litteratur.

Heidenstam var den nye mannen med det nya lynnet och det nya lifsinnehållet. Attioalets hade varit samhällsuppgörelsernas, de grubblande framtidsdrömmarnes, de förortades och de rättssökandes litteratur. Bland det första man märker i Heidenstams diktning, är hans likgiltighet och motvilja för dessa idéer. Är inte Mogul och hans sökande efter kungaringen ett direkt slag i ansiktet på denna mörka, nordiska världsåskådning, som utmärkt den föregående perioden? Borgerlighet och utilitet äro icke begrepp, som stå högt i kurs hos Heidenstam. Hvilka bitande ord har han icke funnit för att gissla hvardagslifvets plattitet, nutidens industrialism, stenkolsröken och

de svarta fordral, i hvilka vi kläda oss! Skönhet och lifsglädje sjöng han, och han dvaldes helst i Hellas' tempellunder eller mellan rosenhäckarne i Österlandets graflika stillhet. Han skrattade manligt, friskt och muntert åt sjukligheten och världssmärtan.

Mycket af det nya i hans diktning låter förklara sig af hans egen utveckling, som gestaltat sig annorlunda än i allmänhet den svenske ynglingens. Denne får vanligen en rent boklig utbildning, men ser och upplefver litet eller intet. Från skolan går hans väg till universitetet för att därifrån hamna på en eller annan ämbetsmannabana. Heidenstam hade däremot tillbragt sitt lif på resor. Han hade fört en målars lif vid Seinens strand; han hade druckit solljus i jordens fagreste länder. Han hade rest så länge, att han likt Odysseus vid hemkomsten ej igenkände sin egen fadernekust. Därför kunde han också uppträda så frankt och fritt mot allt det bundna och enformiga i hemlandet. Därför var hans värld också mera ögats än idéernas. Och slutligen var det kanske minnena och traditionerna inom en gammal och äfventyrslysten släkt, som så gärna förde hans egna tankar mot det förflutna, och lät honom så skarpt se bristerna i den härskande kulturen. Fri och obunden, utan några hänsyn, framstår han på en gång frihetsälskande och skeptisk som en svensk lord Byron. Det som sätter hans själs strängar i rörelse det är mod, ridderlighet och hjältesinne hos mannen och skönhet hos kvinnan. Det sköna, det praktfulla, det lysande är den treenighet, som han framför allt dyrkar och i sin beundran för hjältekraften, i bildernas rikedom, erinrar han om Tegnér.

Hans lynne skiftade i många fasetter. Erinrar ni er upptagsmakaren Grothusen, som marscherar genom Ryssland med en tunna fylld af leksaker, som han slutligen utdelar till stadens tårnor på torget i Stralsund? Eller faunen Forkys, denne skogarnes ludne son, så lefvande uppfattad och så graciöst tecknad som på en grekisk vasmålning? När Deianeira sänder honom ut i skogarne för att söka efter Herakles, kommer han tillbaka med budskapet: »hvitgamen lägger ägg». Dessa och andra sådana gestalter uttrycka en sida af hans väsen: det lustiga och uppslupna som ständigt måste hafva luft i kvickheter, tokroliga upptåg och blixtrande paradoxer. Men i nästa ögonblick är kanske allt förändradt. Spröda och veka toner susa i strängarne, och plötsligen gripes skalden af hänförelse och allt allvarigare blir sången och den stiger allt högre, tills den som i »Pilgrimens julsång» brusar fram mäktigt och monumentalt som en orkester. Än sjunger han som en lustig satyr sina visor på vasspipa, än uppstämmer han, höljd i hvit mantel, offer-sånger till gudarne.

Denna växling är icke den enda motsatsen i hans lynne. Han är romantiker och skönhetsdyrkare! Liksom Hans Alienus skulle han helst velat lefva för två tusen år sedan, fjärran från all amerikanism och modern fulhet. Men tränger man djupare in i hans väsen, finner man med förvåning en viss kylig och epikureisk världsvishet, besläktad med sjuttonhundratalets, hvilken ligger gömd i många af hans sentenser och hvilken som en viss rationalism och skepticism följer honom äfven i hänförelsens ögonblick.

Det centrala i denna begåfning det är målareögat. Sällan eller aldrig har en svensk

författare ägt en sådan förmåga att lefvande och åskådligt återgifva tingens yttersida. Huru lefver icke Orienten upp i Endymion! Hvilket grekiskt nattstycke är icke dessa centaurer vid källan, som inleder skildringen i »Herakles», denna underbara tafla från ett patriarkaliskt Forngrekland. I en enda pregnant bild kan han fånga och samla ett intryck, så att man aldrig glömmer det.

Hans öga älskar också starka, brokiga färger, liksom hans sinne mättar sig med det impulsiva, det äfventyrliga, det våldsamma. Däraf hans glädje att måla sådana taflor som Våringarne i Miklagård (i »Folke Filbyter») eller Zar Peters gästabud. Han är en mästare i alla dylika exotiska skildringar, och han dväljes gärna bland byzantiner och ryssar, tatarer och finnfolk. Få äro de berättelser, där han icke ett ögonblick slår sig lös för att fröjda öga och sinne i sådant sällskap.

I början såg det ut som om Heidenstam skulle uteslutande företräda den i vår litteratur sällsynte gästen: den kosmopolitiska resenären. Pikanta voro reseskisserna i »Från Col di Tenda till Blocksberg», fulla af dessa kvicka och träffande jämförelser mellan svenskt och utländskt, som Heidenstam älskar att strö omkring sig. »Endymion» med sin muntra, liksom på lek hopvidna intrig, är en hymn till Österlandet, antikens sena dotter, denna stolta, drömmande skönhetsvärld från det förflutna, mot hvilken vår egen tids kultur ter sig så ful och brådskad.

»Hans Alienus» tyckes ännu röra sig i samma stämningar af exotism, af antikt och modernt i motsättning till hvarandra. Ä ena sidan nutidslifvet, som Hans Alienus söker adla och försköna, å andra sidan Hades med fornvärldens rika skönhetsprakt och sina yppiga sensuella målningar. Ä ena sidan luftig satir, å den andra lyrisk hänförelse.

Men perspektivet är här större, och innehållet är mera skiftande och sammansatt. Hans Alienus vill vara en själs utvecklingshistoria, en modern Wilhelm Meister, som gör sina läroår, en nordisk Faust, som söker famna allt mänskligt. Verkligheten är endast antydd, sedd som genom en slöja af blådis. Här är det också för första gången som Heidenstam söker se lifvet ur historiens synvinkel. Hans Alienus vandring genom skilda tider och fallna kungariken från uppsluppen italiensk karneval till nordisk vinter och eremitlif vill vara mäsklighetens egen saga. Den börjar med obestämd längtan och heta önskningar; den slutar med vemod och resignation, utan att hjälten någonsin finner sin verksamhetslusta och ett verkligt mål att kämpa för. Detta beror kanske i någon mån därpå att Hans Alienus är mindre en människa än en serie af skönhetsstämningar. Boken är en lofsång till fantasien, och det är uteslutande inom dennas sfär, som hjälten känner sig hemma.

Hans Alienus avslutar ett skede i Heidenstams lif. Den börjar också ett nytt. Dess första del är som en tillbakablick på hans eget ungdomslif; den andra är hans mannaviljas första försök att förverkliga skönhetsriket. Men Hades är endast en skuggvärld. Den lefver endast i kraft af Hans Alienus' fantasi. Det kommer ett ögonblick, då den slocknar.

Så följer den sista delen. Hans Alienus i den snäckpnydda pilgrimsdräkten stiger åter upp i dagen till nuets strider. Han återkommer till hembygden.

Denna sista del utgör början till Heidenstams följande diktning.

PÄRMAR

Idun 1908
och föregående år

tillhandahållas till följande priser: Kunna erhållas i närmaste bokhand-
Iduns pärm, röda med guldtryck... 1: 50 del eller direkt från Iduns expedition,
Iduns Romanbibliotek, röda eller gröna 0: 50 om rekvisition och likvid i postansöknin-
Iduns Hjälpreda, röda eller gröna... 0: 50 insändes.

Huru mörkt och dystert har icke björnlandet stått för honom, skönhetsälskaren, som så länge lefvat i söderns sol. Hitills har han varit resenären. Nu sitter han själf där på den ensamma herrgården vid vinterbrasan, och han står nu inför en af dessa äkta nordiska konflikter och uppgörelser, där två generationer, två olika lynnen söka komma till tals med hvarandra.

Han har blifvit som en af oss, den vandrande trubaduren. Visserligen släpper han aldrig sin skönhetslängtan och sin kärlek till antiken. Skalken är heller aldrig långt borta. Humorn leker alltid ystert i någon vrå och ofta dansar den, en lustig och obesvärad faun, midt i kyrkan. Men ett allvar och en hänförelse har tillkommit, som lyfter hans konst mot högre rymder.

Redan i vissa af dikterna i Hans Alienus hade allt detta nya brutit igenom. Men man ser tydligast, hvilken förändring, som timat, om man jämför den andra diktsamlingen med den första. I den senare är det icke längre en yster yngling, som talar, det är en man. Tonen har blifvit en annan. Den är mörkare, allvarligare, men den är också högre, mer sammansatt. Orienten och antiken skyntas endast i bakgrunden, som i »Djävulens frestelse» eller som den lustige faunen Söndag i »Tiveden». Alla dessa sånger tala om fosterlandet. Tonen är redan anslagen i inledningsdikten:

Hör furornas döfva sorgemusik, med förstämnda trummor och tubor, i moll, en blåkullahymn med suckar och skrik i ödemarken diktad af troll!

Det gamla sagolandet, så färglöst fattigt och kargt, men i hvars skogar ännu spökar den tid som före människan fanns och där ännu älgen, fornvärdens djur, släcker sin törst i kärret, har fångat honom, Heidenstam blir svensk i sin diktning. Han går i spetsen för den nationella riktning, som efter åttiotalets kosmopolitism uppflyttas i Sverige.

Det är dock en stor skillnad på Heidenstams svenskhet och den något storvulna och braskiga götiska efterklang, som behärskade femtio- och sextioalets svenska lyrik och nationalitetsuppfattning.

Ett tack för min ungdoms älsklingsbok. Till Verner von Heidenstam.

Af Gustaf Ullman.

DET VAR i min ensliga ynglingatid
en sofflös och gråtmitd vår,
då i mina händer föll en bok — "Vallfart och Vandringsår".
En het och leende solskensdröm,
från sällare luftstreck en spelande il,
ur sfösande källor en svällande ström,
en glädjebefruktande diktens Nil
trotsigt tinande kälen,
brusade genom själen.

Hur blekt och förfruset tiggaretomt
mig syntes det vissna fång
af dikter, jag förut älskat — mot denna förtrollaresång:
en hel lifslevande sagovärld
i glödande färger, och sprittande yr,
steg oemotståndlig på segrarefärd
ur gudabenådade äfventyr. —
Fast — hjärtat sorgesfullt bankar
i "Ensamhetens tankar."

Dock, allt som ett kämpande sångarelif
kan pröfva och härdas af,
må aldrig förringa den förstlingsskörd, Flotto dess vårar gaf!
Hur djupt betagande hemtandskär
än pilgrimen redan med furorna kvad,
ett strålande minne för lifvet jag bär
af lyckoförkunnaren, hedniskt glad. —
Eovigt lagrarna susa.
Stjärnorna evigt tjusa.

Han har sett sig för vida omkring i världen och han har själf genomlevat åttiotalets kritik. Strindberg har gått före med sitt bart huggande svärd och sönderhuggit fraserna. I början ser Heidenstam på fosterlandet till och med som en främling, hvilken kommer långväga ifrån. Nationallytena falla honom skarpt i ögonen, och han gisslar dem pikant och humoristiskt. Han ser fattigdomen; han ser hur låg, hur grå, hur glädjetom trakten står kring hans stig; hur födelsebygden hälsar honom i trasor och fattigdom och predikar sitt evigt kalla: »försaka!» Han vet, att

"De sova dina styresmän,
och dina höfdingar, du förste,

Verner von Heidenstam 1888.

är det röda blod, som genomgår hela hans diktning. Det är också från denna synpunkt som Heidenstam blir Karl XII:s skildrare. Det frö, ur hvilket hans uppfattning af hjälten spirar upp, är denna tanke, som Heidenstam själf uttrycker på följande sätt: »Han (Karl) undfick i födelsen det lättsinne, som gudarne förläna sina skyddslingar.» Karl XII blir en nordisk Dionysos. Heidenstams skildring af konungen är en helt annan än den som härskade i förra

bo hvar för sig och ligga stilla;
på bergen skingradt är ditt folk,
som ingen stämma längre samlar."

Men han gisslar också själförsagdheten och klaffaren, som endast har smådelser för sitt eget land. Till alla dessa, som misströsta om Sverige och som tro, att det är dödt, ropar han (»Den sofvande systemen») sitt förtröstansfulla: »Jungfrun är icke död; hon sover. Låt oss väcka henne.»

Men framför allt vet han bättre än de många, som suttit vid spiseelden, att detta land är hans, att han måste älska det. Han har varit långt borta, och han har längtat. Huru har han icke längtat:

Jag längtar hem sen åtta långa år.
I själfva sömnen har jag längtan känt.
Jag längtar hem. Jag längtar hvar jag går — men ej till mänskor.
Jag längtar marken, jag längtar stenarna, där barn jag lekt.

Som sjön den omgifvande skogen åter speglar Heidenstams själ det svenska folklynnets känslovärld. Svensken är stolt och ridderlig till sinnes; han drömmer gärna om stordåd och intet folk öfvergår honom i samhörighetskänsla och uppoffrande kärlek för sitt land. Han älskar prakt och yttre ståt. Han flammar upp i lyrisk hänförelse, men är rätt ombytlig i föremål. I djupet af hans själ ligger denna vilda yr, som ingensvensk skald så mäterligt återgivit som Bellman; den ligger där gömd med vemod, ruelse och ånger, som vanligen följa den i spåret.

Hela denna tonskala behärskar också Heidenstam. Yran i äkta dionysisk mening, lifsberusning, vikingalynne, stordådsdröm

Begär alltid

KOCKUMS

Granit-emaljerade
KOKKÄRL

Gifftfria och syrefasta.
Prisbilliga.

Fås på begäran öfver-
allt i hela världen.

KALMAR ÅNGKVARNS A.-B:s
Hafregryn & Sundhetsmjöl

SVEA

Prisbelönta med högsta utmärkelser.

tillverkade af utsökt råvara på tidsen
ligaste sätt, äro nutidens förnämsta.

Finnes hos hvarje välsorterad speceri-
handlare i riket.

Idun

I kolt och äfventyrmantel.

seklets början. Han syftar mot en mera intim psykologi. Han vill ej endast se hjälten utan äfven människan. Betecknande är den berättelse (»En predikan»), där man ser konungen som en ung flicka rodnande och förläget plockande på sin hermelinskåpa. Höjdpunkten af hvad han nått i denna riktning angifver skildringen af »Det befästa huset», där hela berättelsen mäterligt koncentrerar sig för att belysa ett drag i konungens karaktär. För öfrigt är Karl XII endast en karolin bland karolinerna. Det har icke varit Heidenstams mening att skriva konungens historia. Politiska synpunkter har han icke anlagt. Genom att välja novellformen har han undgått att behöfva gifva sammanhanget mellan de olika händelserna. Endast liksom i förbigående uttalar han den tanke, som behärskar hans framställning, att nämligen, då Sverige ändå nödvändigt skulle förlora sin stormaktsställning, var det bättre att det skedde med ett slag.

Den verkliga hjälten i dessa romanser i prosaform är icke konungen utan svenska folket. Det är såsom en spegel för den nuvarande generationen som skalden framtagit Karl XII:s-minnet. Denna generation, hvilken såsom Heidenstam någonstädes säger, helst tycks trifvas vid de egyptiska köttgrytorna, kan här lära sig försakelsen, hjältemodet, den gränslösa kärleken för fosterlandet. I denna anda målar han alla dessa gestalter, hvilka skymta fram som representanter för ett helt folk från »Gunnel Fatburshustru» till denne svenske krigare (»Bland svenska skären»), hvilken efter årtal af mödor och vandringar finner frid i dödsögonblicket, därför att hans händer omfatta det kala svenska skäret.

»Karolinerna» hafva följts af andra arbeten, alla burna af samma kärlek till svenskt lif och svensk saga, alla vittnande om samma starka och frodiga skaparekraft. Skalden har dröjt vid den svenska medeltidens största helgon, den heliga Birgitta. Folkungasagan har lockat honom. Medeltidens skimrande riddarelif är som skapadt för att skildras af hans penna. I en annan berättelse framskymtar den olycklige begravningspoeten Lasse Lucidor i månskenet på krogen vid Kindstugatan, med håliga kinder och feberglödande ögon. »Älsken ert lif och ert arbete, säger han,» som talade han till hela folket. »I ägen icke kärleken! När såg du hos oss någon, som arbetade kärleksfullt? Hvarför äro våra båtar och redskap så fula, och krukorna där på hyllan så klumpiga? Det är därför, att de äro likgiltigt och kärlekslöst arbetade...» »Ser du det är kärlekens förunderliga makt att han adlar det minsta till något så stort, att det får ett värde och att du själf får värde, bara därför, att du har kärleken. Den som inte har kärleken, han sitter lustig redan i sin ungdom och vore han också den starkaste, visste han inte hvartill han skulle nyttja sin kraft.»

Det hvilat en manlig stolthet öfver Heidenstams väsen och diktning; med denna håller han den oinvigde på afstånd. Människoföraktet — ofta deras arfvedel, som sett många folk och städer — står också vakt i hans själ. Men under denna skenbara kyla och hårdhet lyser hänförelsens eld. Han äger denna kärlek till sitt yrke, som han fränkänner svenskarne i gemen. Därför kan man på honom lämpa de ord, med hvilka Lasse Lucidor skildrar den grekiske sångaren Melesigenes vandring mot sina drömmars land där citterguden bor i evigt ljus: »Han gick inte på stigarne utefter kärret, utan uppåt, alltid uppåt ända till bergets högsta hvälfning.»

JOHAN MORTENSEN.

VERNER VON HEIDENSTAM
VID 5 ÅRS ÅLDER.

naturligt, att hon har en ryktbar. Hvem denne ryktbare son är, det såge man, om man icke visste det, på den frappanta likheten.

— Ja, nog har han kommit långt, säger hon, att tänka sig — hon bryter af på ett karaktäristiskt sätt: rösten går hastigt ner ett par trappsteg vid de sista orden, därpå slocknar den, och meningen afrundas af ett mångtydigt leende, inåtvändt som mot en värld af minnen och på samma gång nästan lustigt barnsligt hos en gammal fru.

Vi ha fått en samling af porträtt framför oss, hon vänder på dem, finner ett:

— Ja, detta var då alldeles i begynnelsen af hans lefnad, och så småler hon litet åt att han ändå varit så liten, som är så stor. Hon tycker icke det är något att berätta så här för en tidning, sitter mest och småskrattar åt de tankar ens frågor väcka till lif. Men om en kort stund har man den första bilden färdig: en liten snäll och förståndig gosse, som man

FRU MAGDA VON HEIDENSTAM, SKALDENS
MODER.

EN GAMMAL FRU sitter och talar om sin son. Sonen är nu femtio år, men emedan hon tänkt sig tillbaka till hans barndom, talar hon om honom med en alldeles ung röst, och med en beskyddande och road min.

Hon ser så ung ut med sin ståtliga hållning och sitt lifliga ansikte, att man icke förstär hur hon kan ha en femtioårig son, medan man tycker, att det är helt naturligt, att hon har en ryktbar. Hvem denne ryktbare son är, det såge man, om man icke visste det, på den frappanta likheten.

aldrig behöfde vara orolig för, med en stark och öfverraskande fantasi, en sagodyrkare, med många små upptåg för sig i sina lekar.

— — —
med en papperskrona!
och med en dammborstspira värdigt krönt
samt i en bordduksmantel pyntad skönt
han kunde timvis på en vindskrubba trona.

Med de där raderna har diktaren lärt oss, antingen han vill eller ej, att se honom själf som en viktig och lustig liten monark med barnsligt värdig hållning och grym uppsyn, skinnande af »purpur, majestät och prakt» i sin lilla kolt och i ullstrumpor, stickade af mormor. Redan vid fem års ålder gör han en dikt af sitt lif, men sin skriftställarbana hade han ännu icke beträdd. Det var först då han blifvit ett par år äldre och fått en dockteater, som han börjar författa blodiga melodramer, samtidigt med att han är regissör för sin teater och uppför sina pjäser för ett strängt privat auditorium. Litet äldre stiftar han ett ordenssällskap bland kamraterna i Beskowska skolan, och man gjuter ordensinsignier i bly. Af teaterdirektören Verner har blifvit Stormästaren.

— Han var naturligtvis alltid den främste, säger hans mor med en älskvärd, emedan alldeles omedveten stolthet.

Men allt detta är ändå icke det bästa, ty det bästa är somrarna på Olshammar i Vättertrakten i Närke. Där, i morföräldrarnas hem är han född, dit vänder han regelbundet åter med sin mamma hvarje sommar. Där anför han bybarnens lekar, och en vacker sommardag får familjen se den unge Verner i krona och mantel med sitt trogna folk i följe, ridande på en kröningshäst mot Olshammars kyrka, vid hvars port han stiger af och går in för att krönas till konung öfver sitt sommarrike — den stoltaste af svenska höfdingar. Redan nu känner han samhörighet med den svenska jorden, den fosterländske diktaren.

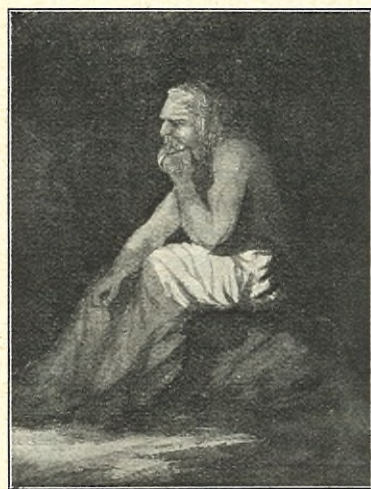
Näst efter far och mor älskar kung Verner sin mormor. Betecknande är också att en af de tidigaste dikter af hans hand som finnas, är en födelsedagsdikt till den gamla fru Rütterskiöld. Hans mor har letat fram den på vår begäran ur sina gömmor och låtit förmå sig att lämna tillstånd till dess publicerande:

— Han var alltid så öm mot sin mormor och uppvaktade henne på födelsedagarna. Jo, visst tyckte vi det var bra af en så liten, men inte fäste vi oss så mycket —

Dikten, som passar bra ihop med porträttet af en liten mager, vänlig och vaken pojke på 12, 13 år, har följande lydelse:

TILL MORMOR.

Dotter af en ryckbar Far.
Du mig godhet visat har.
Därför ägnas dig min Sång
Ty du äras bör en gång.

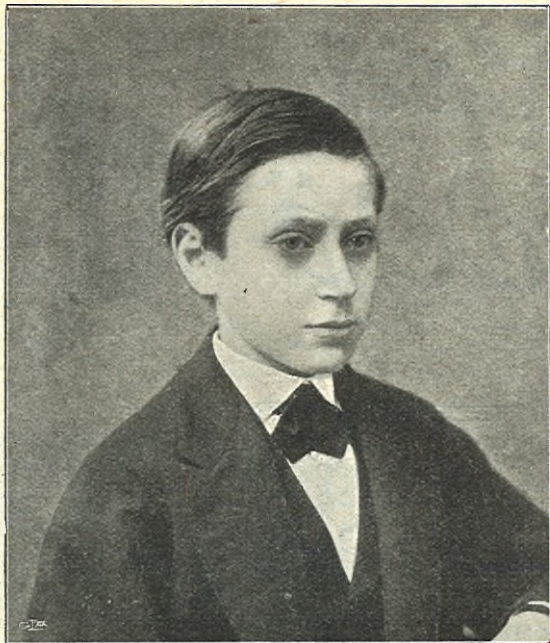
EGYPTISK FAKIR. AKVARELL
AF VERNER VON HEIDENSTAM.

LÄS!

Några äldre årgångar realiseras till betydligt nedsatta priser och erbjudas för dem, som förut ej äga desamma, en billig, omväxlande och lärorik lektyr. Mot insändande af nedannämnda belopp till Expeditionen af Idun, Stockholm, erhålles inom Sverige portofritt:

Idun 1892	2: —	Idun 1906 (utan julnummer, nr 25 o. 52 felas)	5: 50
Idun 1893 (nr 1 felas)	2: —	Idun 1907 (med julnummer)	5: —
Idun 1895 (utan julnummer)	2: —	Iduns julnummer 1894	0: 20
Idun 1902 (med julnummer)	4: —	Iduns julnummer 1898	0: 20
Idun 1903 (med julnummer)	4: 50	Iduns julnummer 1905	0: 50
Idun 1904 (med julnummer)	5: —	Barngarderoben 1905, komplett	2: —
Idun 1905 (med julnummer, nr 28 felas)	5: —	Barngarderoben 1908 nr 4 o. 5 felas	2: —

LÄS!

VERNER VON HEIDENSTAM VID 12 ÅRS ÅLDER.

Sjuti år ren har försvunnit
Och till Mormor har du hunnit
Barna barn omkring dig leka
Och sin gamla Mormor Smeka.

Mormor lilla
Tag ej illa
Om vi Barnbarn Önska dig
Lycklig lefnad
Mycken trefnad
Under en så många år
Att Din Dotter Barnbarn får.

All trefnad och lycka
Dig städse må smycka
till senaste dar.
Till Barnabarns barnbarn Du har.
Verner.

Man kan förstå att dylika dikter med detta crescendo från barn och barnbarn till barnbarns barnbarn af en 12, 13-åring skulle väcka ett visst uppseende i familjen.

— Men vi kunde aldrig tänka oss att han skulle välja den banan, säger hans mor.

Det var först långt senare, man "kunde tänka sig" något sådant, och då hade han själf ägnat sig åt en annan skön konst, innan Lifsarbetet och han funno hvarandra.

Den yttre anledningen till att han började sysselsätta sig med de sköna konsterna, var den, att en sjukdom kom, då han var en halv-vuxen yngling, med nödtvungen hvila, smärta

och vakna nätter. När värken i hans ben och sida hindrade honom att sova, satt han uppe och målade och skref, men hvad han skref gömdes väl och omsider sändes det i all hemlighet till Topelius. Denne var älsklingsförfattaren jämte Stagnelius, Runeberg och Tegnér.

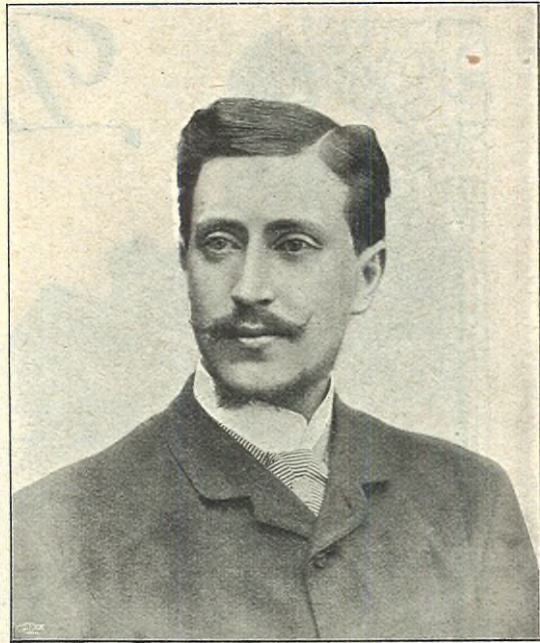
Nu skulle han emellertid först bli målare, och då han på läkarordination företog sina orientaliska resor, voro färgerna och penslarna främst med, men litet längre ner i kofferten funnos äfven skrifpapper och penna —

Resan gjorde honom kry, och när han varit hemma någon tid, for han åter ut, nu till Paris för att studera konst. Hans planer tyckas i det gamla militärhemmet ha vunnit allt förstående, och ännu i dag kan fru v. Heidenstam icke riktigt komma öfver sin ledsnad, att han plötsligt alldeles lämnade måleriet. Från Paris hade han i all tysthet skickat en lunta med vers till den okände Topelius, men på det brevet, som kom till svar, var ju ingenting annat att göra än att slunga penseln och sätta sig till skrifbordet. Äfven föräldrarna insågo det, då de fingo del af Topelius' omdöme om sonens litterära anlag. De dikter, som Topelius läste, ligga fortfarande i skrifbordslådan, men icke så långt efter det Heidenstam mottog impulsen från Finland, utkom "Vallfart och vandringsår", och "ingen hade läst något sådant då", säger hans mor mycket riktigt.

NILEN VID FÖRSTA KATARAKTEN FARTYGET PÅ HVLKET FÖRFATTAREN RESTE UPPFÖR NILEN 1876.
Akvarell af Verner von Heidenstam.

Hans bild, sådan hon ger den från debut-åren i mycket få och vaga, konturer är den af en ung svärmare, litet blyg för stora bullrande sällskap och kvinnor, men ömtyckt af bägge

VERNER VON HEIDENSTAM UNDER PARISERVISTELSEN 1885.

delarna, djupsinnig och älskvärd, när han känner sig otvungen, full af kraft, lefnadsmod och arbetsifver.

Men han skulle då knappast kunna förmås att uppträda för en större publik, och folktalaren v. Heidenstam, som sedan hänförde tusenden på ungdomsmötena i bygderna, kunde man då icke ana sig till.

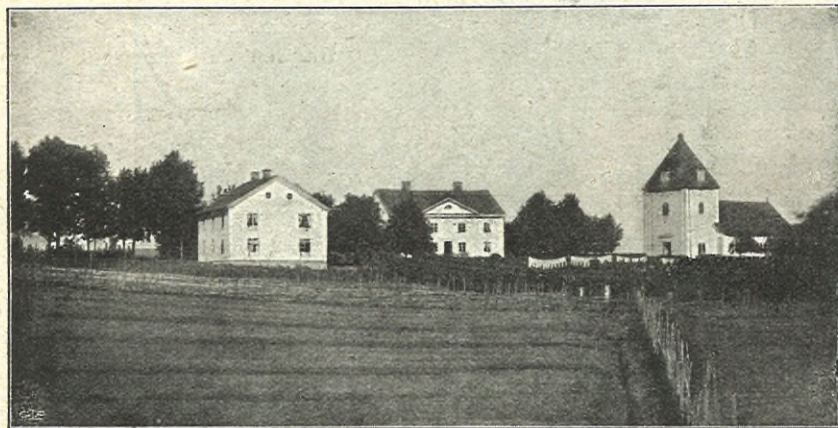
Det är först på senare år han tagit sig till med att tala offentligt, men lika svensk har han då alltid varit.

Hans far, af hvilken, säger fru v. Heidenstam blygsamt, han säkert har ärf sin begåfning, fick icke vara med längre än vid valet af kall och själfva starten. Sonens främsta böcker och främsta segrar tillkommo efter hans död. Men hans mor, som är hans goda vän och med hvilken "han alltid kommit så väl öfverens", har fått följa och glädjas åt hans arbete och diktarbana, liksom han åt hennes sällskap på Naddö om somrarna och vid återvisiterna i Stockholm.

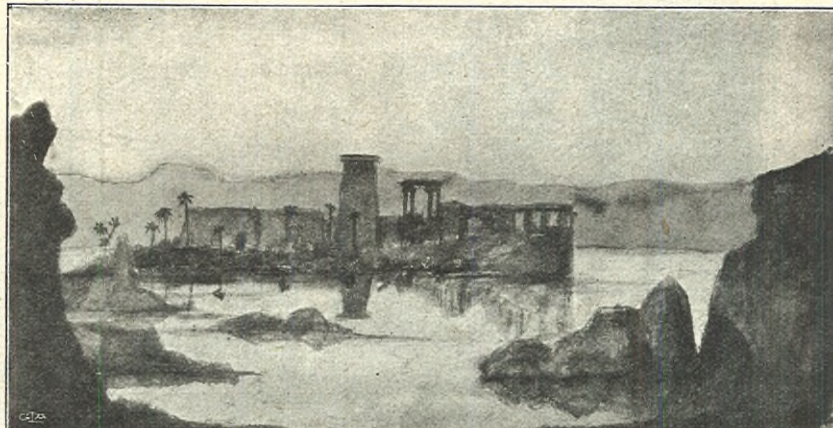
Jag säger något om, att jag förmodar hon är glad och stolt öfver sin son.

Och då far igen det där lustiga barnaleendet öfver hennes ansikte.

— Ja, det är märkvärdigt hvad det gått bra för Verner, säger hon. E. —ER.

HERRESÄTET OLSHAMMAR I NÄRKE. SKALDENS FÖDELSEGÅRD.

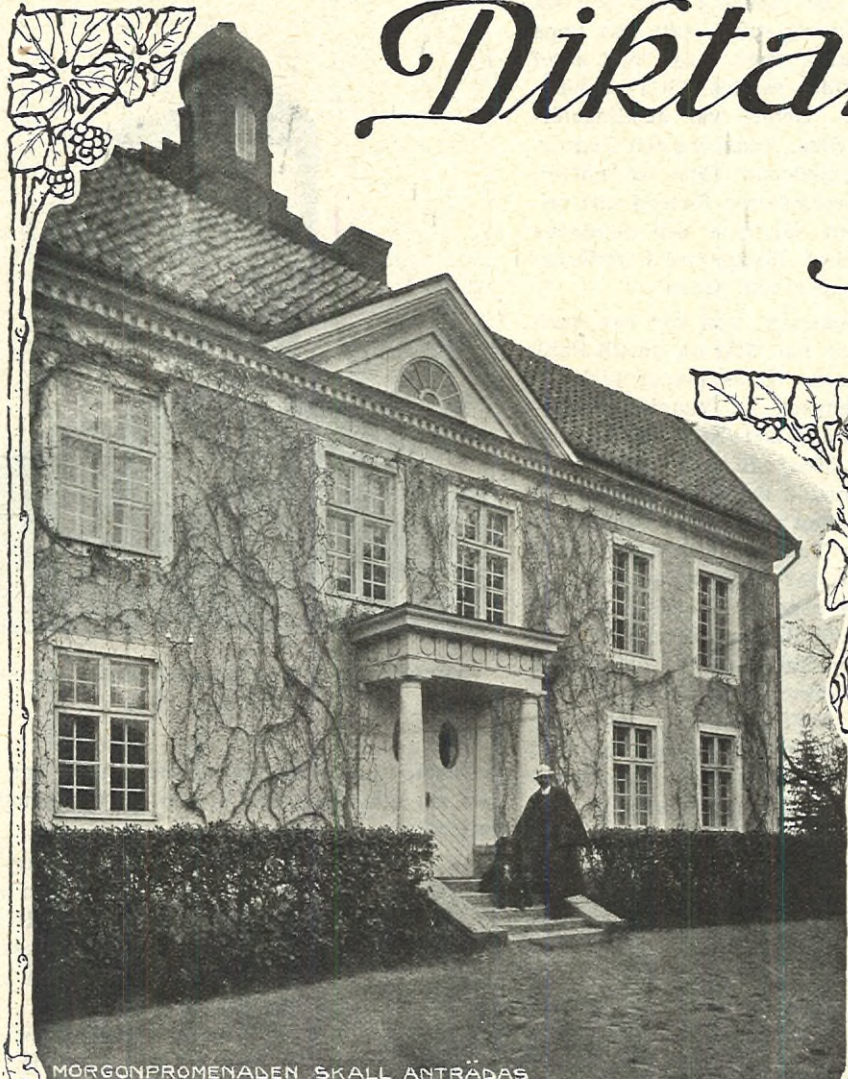
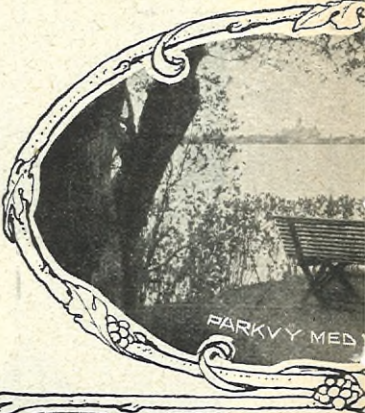
PHILE I EGYPTEN. VID FÖRSTA NILKATARAKTEN.
Akvarell af Verner von Heidenstam.

Landets främsta

litterära och konstnärliga illustrerade familjetidning bör ej saknas i något hem. Pristäfvingar hvarje vecka. Helt år 6:50, halft år 3:25, lösnummer 12 öre.

IDUN

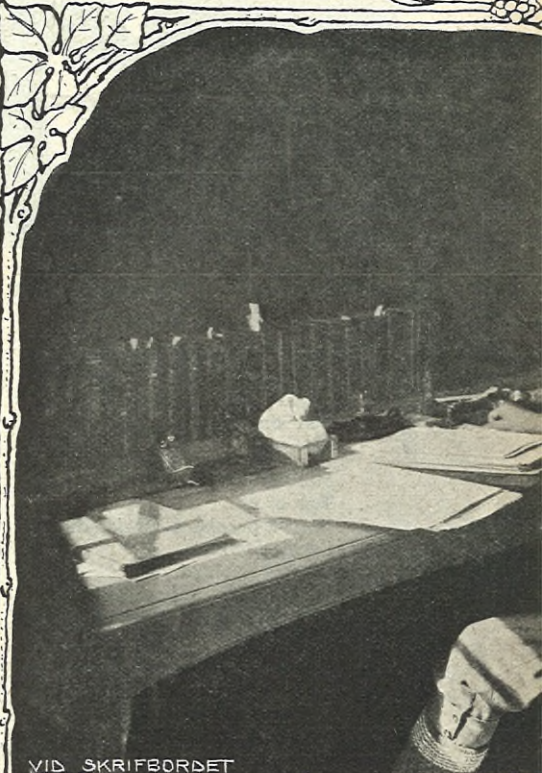
Diktaren på Naddö

MORGPROMENADEN SKALL ANTRÄDAS

TÅGET RULLAR med måttlig fart öfver Östgötaslätten, hvars långsträckta mullböljor skifta i försommargrönt, där de häfva sig mellan röda gårdar och byar, som icke se ut att vara maskstungna af den svenska fattigdomen. Huslångorna resa sig med den förmögnes trygga lugn, de stängda gårdsgrindarna likna fast knäppta händer öfver en mättad mage, fönsterrutorna blinka förnöjsamt utåt de stora ägovidderna, där gödseln ångar och brödet växer, och här och hvar utefter banan skjuter en inföding upp ur den feta jorden, bredbent, med händerna i byxfickorna och lefvande öfvertygad om att han är sig själf nog samt att det Sverige, som ligger utom hans landskaps gränser, endast är en förort till hans egen storsvenska bygd.

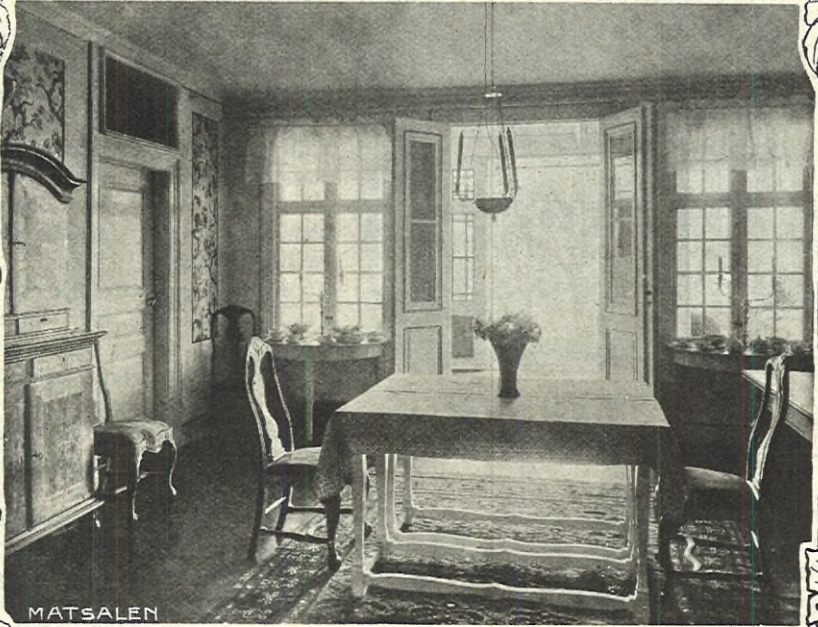
Konduktören, som är en gladlynt och sällskapskär människa och lågande af lokalpatriotism, kommer allt som oftast in i min vagn och ber mig ge noga akt på hvad jag ser genom kupéfönstret, ty det finns ingenting, som går upp emot Östergötland, försäkrar han. Jordbrukaren behöfver knappast beså sina fält, han får skördar i alla fall, hans lif är bekymmerfritt och han sätter oftare in pengar på banken än han

VID SKRIFBORDET

RAST UNDER

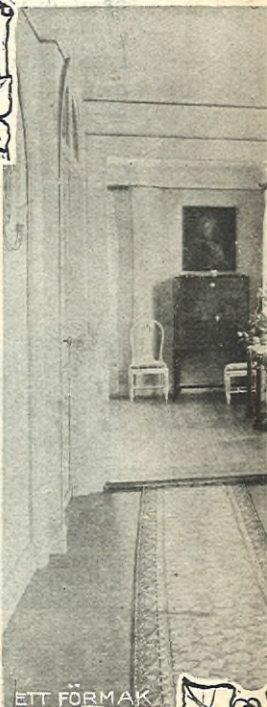
MATSALEN

DIKTAREN LYSSNAR TILL FÅGELSÅNGEN

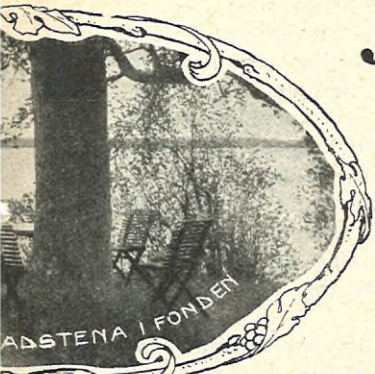

SALONGEN

ETT FÖRMAK

Några erinringar från ett besök hos Verner von Heidenstam

tar ut sådana därifrån. Jag visar mig mycket imponerad af dessa upplysningar och försäkrar konduktören att jag, hvad det sistnämnda angår, handlar i alldeles motsatt riktning, något som konduktören så lifligt kan fatta, då han hör att jag kommer direkt från Stockholm, "denna förfärliga stad, min herre, där det merendels går åt fanders för alla människor".

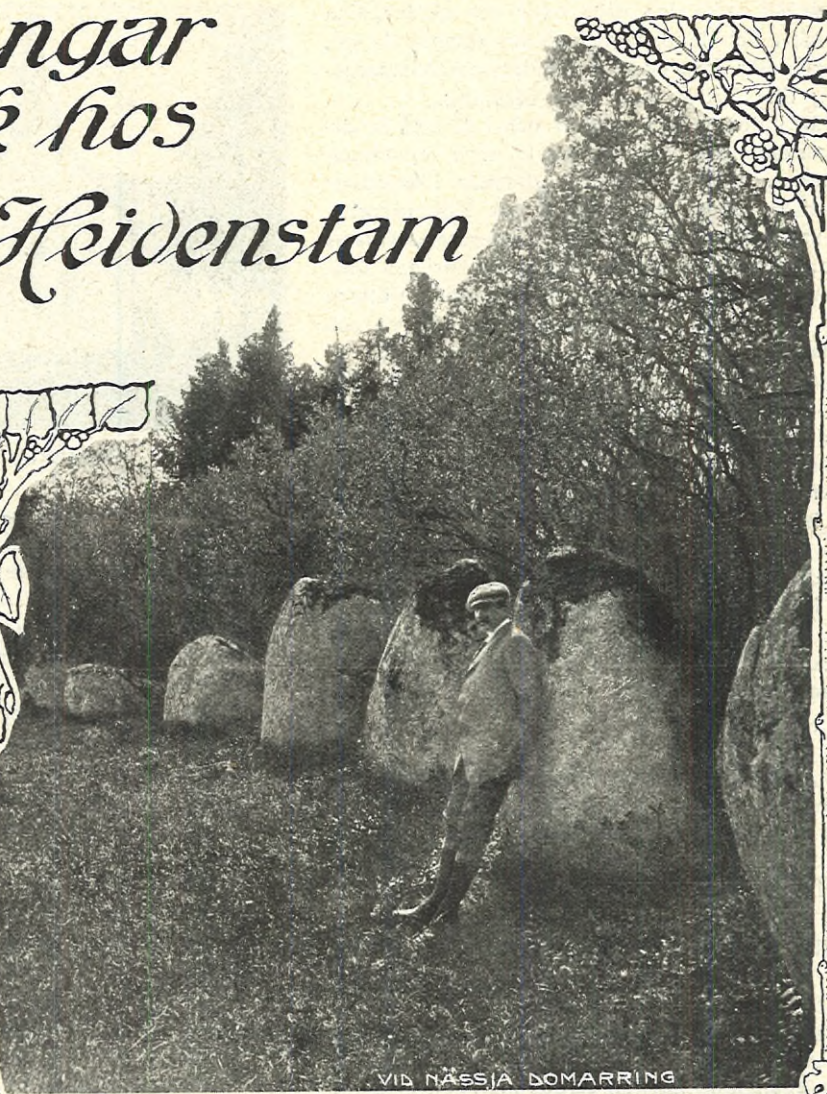
Nu ser jag Ombergs skogiga höjdsträckning blåna, och en bit af ett väldigt reflexglas, som heter Vättern, bländar mina ögon; tåget stannar vid ett oansenligt stationshus och jag befinner mig i heliga Birgittas, spetsknypplerskornas och de många historiska minnenas drömförsjunkna stad.

Men ännu är jag ej vid min resas mål. Utanför stationshuset stiger jag upp i ett väntande ekipage, den i ljusblått livré klädde kusken svänger piskan till en paradklatsch, som ekar ända bort mot murarne på Vadstena slott, och det bär af ut på slätten mot Naddö, Verner von Heidenstams diktarboning, hvars brutna tegeltak jag på afstånd ser sticka upp ur en klunga träd tätt invid Vätternvågorna.

Hvilken rytm i detta landskaps linjer! De erinra mig om långa, djupt tonande stråkdirag ur en pastoralsymfoni. Nejden är så ljus och

BIBLIOTEKET

RUFF HÄLSAR SIN HUSBONDE

Vårt första barnsanatorium

EXTERIÖR

EN AF SOFSALARNE

PAVILJONG VID MARGARETAHEMMET

PARTI AF SÄTERDALEN

Thorwald Gehrman foto.

STOCKHOLMS MAJBLOMMA har satt frukt — uppe vid Kullsveden i Dalarna står nu vårt första barnsanatorium, "Kronprinsessans Margaretas Vårdanstalt för tuberkulösa barn," färdigt utan och innan och är vid det här laget antagligen upptaget till sista plats af de små patienterna från Stockholm.

Hemmet invigdes för några dagar sedan en vacker sommarsöndag. Ortens befolkning hade helgdagsklädd samlats på den vida planen utanför den stora hvita byggnaden i skogsbyn, och direktör Claës Virgin, som ytterst burit hela bördan för anstaltens ordnande och anskaffande af nödiga penningmedel, var, med biträde af sin hustru, värd för ett ganska stort antal stockholmsläkare och journalister, som med intresse genomvandrade den glada och trefliga byggnaden och besågo anordningarna.

Professor Medin, styrelsens ordförande, förrättade invigningen och lade oss alla åhörare på hjärtat betydelsen af att i striden mot tuberkulosen ha fått ett hem särskildt för vård af de angripna barnen, som hittills blifvit litet förglömda för de storas skull.

Och det är något som man hvarken behöfver ha barn eller tuberkulos för att förstå. Man kan lätt tänka sig fram till en uppfattning däraf, men då man ser ungarna, känner man

märken från mörk medeltid och smyckadt af det 20:de århundradets odling, rullar ut sig under oss som en solbelyst karta. För dikteren är det ingen ny syn, men hans själs alla strängar komma i svingning hvar gång han står däruppe.

Där talade han förra årets midsommardag om Sverige och om betydelsen af att vara son af det älskade och väderbitna gamla landet, kring honom stod en hänförd lyssnarskara uppgående till flere tusen män och kvinnor och under dem låg landet i sin strålande midsommarfärgning, en synlig bekräftelse på att det var värdt det stora kärleksoffret. —

Alla de intryck jag under dagarna på Naddö fått af skalden och människan Verner von Heidenstam löpa samman till en enda bild: bilden af en svensk höfding med lyra och svärd. Ur lyran strömmar sång, som väcker och glödgar själen, och svärdet blixtrar i luften, dock ej för att eröfra, men för att mana oss till värn kring det vi äga. Så syntes mig Heidenstam, där han stod i sommarsolen på Ombergs platå, och så vill jag alltjämt minnas honom.

ERNST HÖGMAN.

det plötsligt med hjärtat, så starkt så det gör ondt.

När barnen — de voro då ännu blott 37 stycken, men stora byggnaden och annexet ha plats sammanlagdt för 70 — när barnen ett par dagar före invigningen blifvit hämtade upp från Stockholms gränder till det vidfammande och hälsosamma Dalarna och släpptes på bete i skogsparken vid hemmet, frågade de systrarna litet undrande:

— Får vi leka med hvarandra? De äro inte större än 9 år i medeltal, men tuberkulosdisciplinen ha de redan inne, ty hör nu hur det går dem, när deras sjukdom blir konstaterad. De afskiljas från skolan, där de äro till fara för kamraterna, och där de väl icke heller orka följa med, och få läsa ett par timmar dagligen tillsammans med sina olyckskamrater i hvad de kalla "Tuberkulosskolan", d. v. s. en af folkskolestyrelsen anordnad kurs i särskild lokal. Den öfriga tiden af dagen äro de hänvisade till sina hem, i nio fall af tio ruinerade af samma sjukdom eller af fattigdom, och till rännstenarna: d. v. s. de äro obevekligen dömda till undergång men få före den smaka all afstängdhetens bitterhet. Jag behöfver blott bredvid denna tafra ställa det perspektiv af skog, sol, vård och välling, som möter dessa samma barn å Vårdanstalten, för att vi alla med våta ögon skola göra reflexionerna själfva.

På de få dagar barnen varit å hemmet hade de hunnit bli betydligt frimodigare. Hvad som särskildt upptog dem, där de lågo i sin vridbara ligghall — men pojkarna flögo upp och och togo ett nappatag ibland, lyckligtvis — var den kungliga glans, som från anstaltens namn spred sig öfver dem.

— Nu fattas det oss bara kungliga kronor på hufvudet, sade flickorna. Det plötsliga omslaget i lefnadsförhållanden hade gjort dem en smula yra och uppsluppna och så detta att bli så beskådade och omtalade. Hemlängtan hade gått

öfver, och nu sågo de endast framåt mot sommarens lekar.

Direktör Virgin, som är som en stor och god pappa för dem alla, uppger det som ett önskemål att få behålla barnen på hemmet, tills de bli nog stora och nog friska att komma ut i jordbruk på landsbygden. Han anser att den förbättring, som kan åstadkommas på ett år, skulle äfventyras om de finge vända åter till sina gamla lumpor och vanor. Det är ett hårdt tal i den mening att det betyder lösslitande från hemmet, men regeneration åstadkommes icke med halfmesyrer.

Om ett och annat af barnen vet man eller anar man, att deras vistelse på hemmet aldrig kan bli så lång. Anstalten är ju till för barn, om hvilka man har hopp, att de skola bli friska, men man är icke rigorösare än att man behåller äfven dem, som råkat komma med fast de aldrig skola kunna betala någon ränta med sitt medborgerliga arbete på den vård de få.

— Jag unnar dem en ljus hädanfärd, sade direktör Virgin. Efter några timmars uppehåll å anstalten lämnade vi den och barnen, de senare under vård af sin förträffliga föreståndarinna och sina vänliga "systrar", och begåfvo oss, nu en ganska decimerad skara, till Säter, dit vi inbjudits af det illustra och gästfria Dalsällskapet — namnet apropå Säterdalen, hvars vård sällskapet har sig anförtrodd. Denna sköna och ryktbara dal har sugit till sig allt intresse och all beundran, men staden själf är en liten sevärdhet, en ännu oförfalskad idyll med sitt gräsbevuxna torg, — där i sin trädgård ligger en gammal herregårdsbyggnad, som tjänstgör som hotell — och sina smala gator, sluttande ner till den vackraste sjö. Fast det underbara är naturligtvis Dalen med sin lilla bäck på botten, Dalen, som på en gång är ljuf och blid, leende och hemlighetsfull, med sina branta gröna stupoch sina mörka snår.

Den nya tiden, representerad af turisthotellet uppe vid stationen, funderar på att göra sig nytta af Dalen, och har ingifvit Dalsällskapets ordförande tanken att af Säter skapa en stor turistort med en jättefriluftsteater på den naturliga amfiteater, som Dalen bildar i närheten af Säter. Vi önska all framgång, men när Säter blifvit ett nytt Bayreuth, med vallfärdande turister och stockholmare i villorna vid sjön, skola vi vara glada att ha minnet af den gamla idyllen.

E. — ER.

ELIN PETERSSON.

Hemmets föreståndarinna.

Uppgif lifvidd (under armarna), midjevidd och kjollängd erhåller Ni till veder figur fullt tillförlitliga, moderna o. eleganta

Pappersmönster.

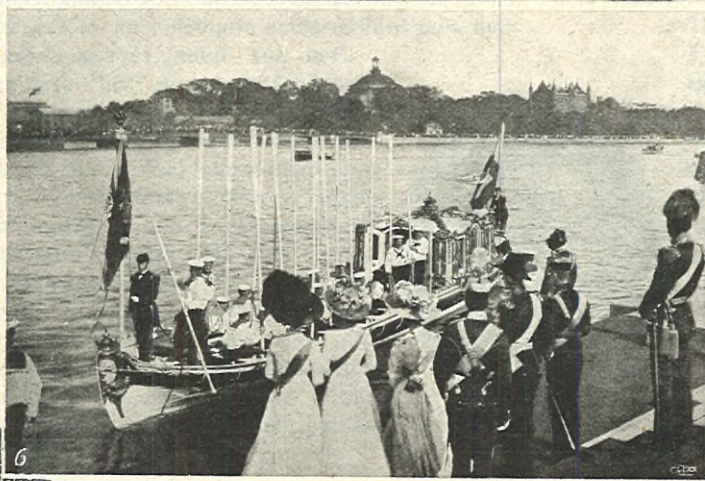
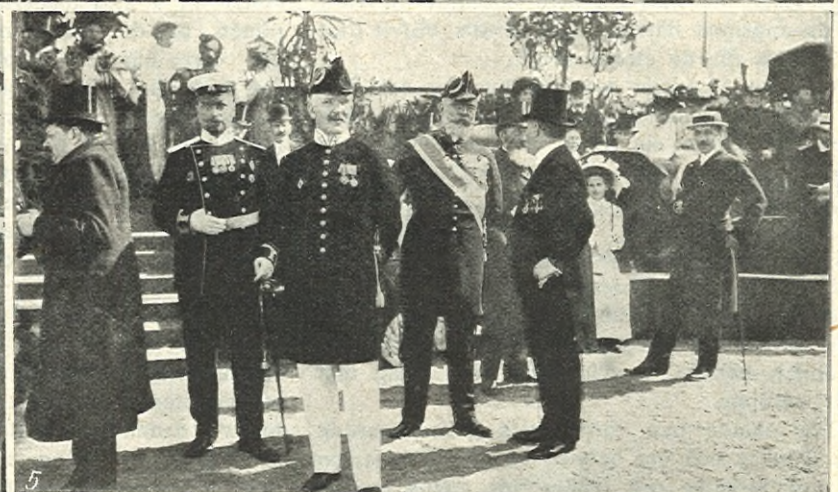
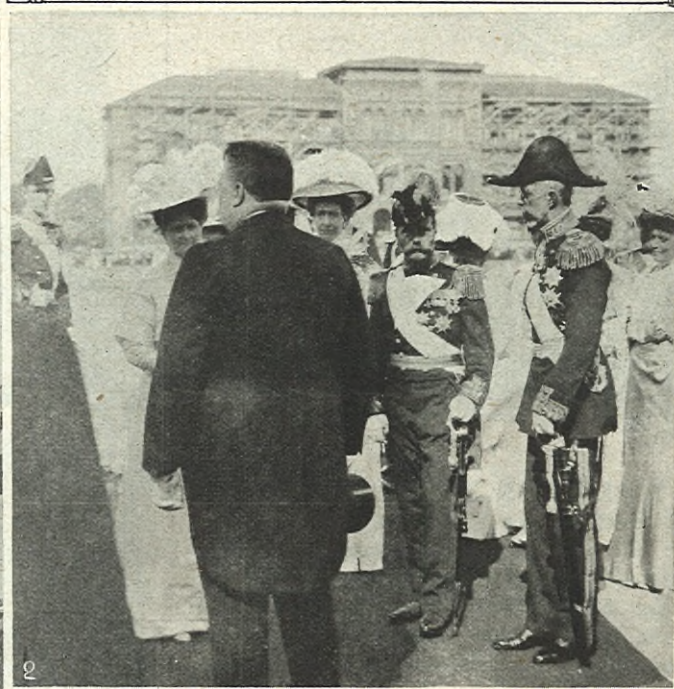
Erhållas omgående till nedanstående pris inom Sverige: Blusliff 40 öre, Kjolmönster utan släp 50 öre, Prinsessklädning 75 öre, Reformdräkt 75 öre, Barndräktmönster 50 öre, Kragmönster (Pellerin) 50 öre, Kappmönster 60 öre, Nationaldräktmönster 1 kr. Mönster kunna lifven beställas efter andra än våra modeller. Beställning skall då återlämnas af den modell som önskas. Priset är då dubbelt mot det vanliga.

Expedieras portofritt inom Sverige om rekvisition antölja af lifvid insändes till

Mästersamuelsgatan 43, Stockholm

Iduns Mönsterafd.

Det ryska kejsarbesöket

1. Konung Gustaf med kejsarinnan Alexandra och kejsar Nikolaus med drottning Viktoria passera genom äreporten. 2. Dr von Friesen, stadsfullmäktiges ordförande, utbringar ett lefverop för kejsarparet. 3. Konung Gustaf och kejsarinnan. 4. På damernas estrad innanför äreporten. 5. Ryske ministern Budberg ryske konsuln m. fl. 6. Kungsslupen Vasaorden anländer till Logårdstrappan med de furstliga gästerna ombord. På kajen: kronprinsessan, prinsessorna Ingeborg och Maria samt kronprinsen och prinsarne Carl, Eugen och Vilhelm. 7. Ordningens främsta representanter: öfverståhållaren Dickson, underståhållaren Hintze och polismästaren Tamm. 8. Kejsaren och konungen passera framför trupperna å Skeppsbron. A. Blomberg, foto.

Klockan tre.

Novellet af **Fredrik Nycander.**

AUGUSTIDAG. Sensommarsval luft. Skogen stod vindlös, högtidlig. Den inbjöd till jakt.

Gult solsken föll in i gamle grefvens rum. Det lekte i hans grå helskäg, lyste upp det rynkiga ansiktet, blänkta i hans blå ögon. Det glimmade i jaktredskapen, som hängde öfver spända djurskinn på väggen.

Grefven hade tagit ner sin favoritböss, undersökte, om den var i ordning. Det var den. Han skulle jaga i dag. Hade inte jagat på ett helt år. Det hade varit en tung försakelse. Men den hade han pålagt sig själf. För ett år sedan dog hans enda barn, hans allt här i världen, sedan hustrun gick ur tiden. Margit var aderton år och dog af sorg öfver förlorad kärlek. Blek, känslig för allt hade hon städs varit, och nu, när Axel skref och slog upp, tog detta henne så hårdt, att hon lades på sjuksäng. Hon steg aldrig upp. Hon sörjde sig död öfver den älskades trolöshet. Och en dag, då salsklockan slog tre, slöt hon ögonen för alltid. Hela gården begrät henne. Fadern blef otröstlig, var nära att brytas af denna nya förlust. Med möda höll han sig uppe begrafningsdagen, då han stapplade fram på familjekyrkogården till Margits hvilorum, bredvid moderns.

När han stod vid dotterns graf och tog ett sista afsked af sin dufunge, sade han sig själf, att han ville för henne göra ett offer. Han lofvade, att allt skulle bli så tyst och stilla kring den unga. Ett helt år skulle det vara tyst. Skott fick inte smälla, hundskall inte eka. Intet skulle störa.

Jakt var hans passion. Det var svårt för honom att hålla löftet. Men han höll det. Ofta hade han tagit ner geväret, knäppt hanen, lagt an mot något föremål i rummet, klickat, lett som ett stort barn. Detta hade fått ersätta en verklig jakt. Han längtade till skogen. Han ville stå vid hållet. Haren kom springande. Stella var efter honom. Skallet klang som en visa i bergen. Jösse kom lunskande. Skytten stod med bössa mot axel. Skottet small. Kulan satt i Jösses bringa. Han dansade i luften, kved, låg liflös på marken.

I dag klockan tre var försakelsens år slut. Då skulle han ut med stöfvare och gevär.

Han lade in en patron, sänkte hanen försiktigt mot tändsatsen, hängde upp bössan på sin krok, suckade, tittade på klockan. Hon var öfver två.

Han gick ut på gården. Där stod Stella i sitt koppel framför hundkojan. Hon viftade svans, då han kom, dansade uppefter hans ben, smågnällde af trohet och skogslängtan.

Han smekte henne:

— Ja ja, lilla Stella, snart ska vi till skogen.

Han ställde sig att betrakta landskapet. Det låg så vackert i augustidagern. Berg och skog framträdde skarpa i kristallisk luft.

Hur underbart var det inte nu därinne i halfskymningen mellan stammarne. Vänta, om en stund!

Då såg han en vagn köra upp på gården. Han spärrade upp ögonen. En skjutsvagn. Två sutto på baksätet, en dam, en herre. Vagnen stannade vid gårdsmuren, körde inte fram till stora trappan.

Skulle han tro sina ögon? Var det inte Axel, som steg ur? Jo, verkligen. Han hade inte låtit höra af sig, sedan han slog upp. Hvad ville han här? Grefven hade försökt glömma honom, och nu stod han lifslövande framför honom. Detta kunde han gärna be-

sparats på denna dag, som skulle bli hans lyckodag.

Axel gick fram till honom, med hatten i hand. Han såg blek, skygg ut. Han sade lågmäldt:

— Goddag. Är jag igenkänd?

Grefven svarade inte. Han mätte honom från topp till tå med en blick, föraktfull, ömkande.

Det blef en pinsam paus. Så sade Axel med en gest mot den unga dam, som stod vid hans sida:

— Detta är min fästmö, fröken —

— Fästmö — kom det bittert från grefvens mun.

Jaså, detta var hon, som slagit Margit ur brädet, som tagit Axel ifrån henne. Ja, hon var vackrare än Margit. Han kunde som man förstå bytet — men inte som far. Han gaf henne en föga sympatisk blick, medan han,

TVÅ DIKTER.

Af **A. Walter Stenström.**

Insjön i skogen.

HVAD, YFS du, lilla vatten,
och tror dig stor, så stor, stor,
därför att du är större
än bäcken där, som sorlar
och likt en droppe faller
uti ditt mjuka sköte?

O, yfs ej, lilla vatten!

Jag tänker, innan nästa
augustimåne blänker,
du fallit, själf en droppe,
i droppen oceanen.

*

Liksom en yr och tanklös lek,
rasad i solskensglitter, är mig
böljornas pladder,
böljornas dans och
sugande smek mot stranden.

Men i ditt väsens dolda djup
anar jag rika källsprängs allvar.
Och mellan skummet
speglar din bölja
gåtan oändligheten.

Framför den gamla tallen.

Jag vill smeka din hårda och skrofliga bark
och i ångerfull skam
böja knä framför stammen i gruset.
Hell dig, seniga kraft, som har vuxit dig stark
på en oländig mark
i din lefvande längtan mot ljuset!

alltid korrekt, gjorde en lätt böjning på huvudet.

Hon yttrade:

— Axel har så ofta talat om den här trakten, den här gården, att jag ovillkorligen ville komma hit. Ni har väl ingenting däremot? Ja, här är verkligen underbart. Det är som en dröm.

— Och så ville jag själf besöka Margits graf — tillade Axel doft. — Vi ska inte stanna här länge, om det pinar er.

— För all del — sade grefven. — Min gård har alltid varit gästfri.

— Ja, Hilda, då kan du ju se dig omkring här, medan jag går upp till grafven. Jag vill vara ensam, förstår du. Jag har något att afbedja. Jag ska känna mig lugnare, då jag går därifrån. Adjö så länge!

Han nickade och gick.

Där stodo de framför hvarandra — fadern och hon, som kommit dottern att dö.

— Jag går väl ner i trädgården då — sade hon.

— Jag går med och visar er.

Det var något, som sade honom, att han inte skulle lämna henne. Han kunde inte förklara det. Det var inte bara artighet.

De gingo ner i trädgården, där frukterna höllo på att mogna för att plockas, falla. Det var snart bärgningstid.

De satte sig på en gräsbänk. Han betraktade henne skyggt från sidan. Hon bröt tystnaden.

— Jag förstår, att ni inte ser mig med blida ögon. Jag kom ju emellan. Men kärleken.

— Ja, kärleken.

Han tänkte på Margits öde.

— Jag håller ofantligt mycket af Axel. Han är så ridderlig, finkänslig.

— Ja, mycket finkänslig.

Han tänkte på Axels bref, som lade dottern på sjukbädden.

— Axel höll mycket af Margit, det hörde jag honom ofta säga. Och jag vet bäst, hvilka strider han hade att utkämpa, innan han beslöt skriva det där brefvet. Men han är så ärlig i sina känslor — och så skref han det. Det var ett stort offer för mig. Efter detta bevis på hans kärlek är han min för lifvet. Jag kan bara beklaga —

— Beklagande undanbedes — log gamlingen. — Det var ju klart att min lilla Margit skulle duka under i täflan med en så fin dam.

Det var en plötslig, obetvinglig känsla å båda sidor.

— Ni segrade öfver den enkla gårdsdottern. Hvad annat var att vänta?

— Ja, jag segrade.

— Så dog hon. Det var ju ingenting.

— Jag försäkrar er, att det gjorde mig riktigt ondt.

Så blef tyst. Hon kände sig orolig.

— Om Axel ville komma tillbaka!

— Han har något att säga henne. Kanske han rentaf ber henne förlåta. Bara synd, att det kommer så sent.

— Jag tror, det är myror här.

Hon reste sig. Där funnos inga myror. Men hon var så nervös, att hon inte kunde sitta stilla.

— Vi kanske gå ett slag — föreslog hon.

Han reste sig. De gingo framåt gången. På ömse sidor stodo aplar, päronträd, dignande. Blomstergrupper voro utskurna i gräsmattan. Astrar prunkade.

— Det här päronträdet var Margits. Den här rabatten var hennes.

— Jaså.

Hvarje husmoder **Barngarderoben** hvarje sömmerska likaså.
bör prenumerera på **12 häften årligen.**

Pris hölt år 3 kr.; halft år 1:60 kr.
Lösenummer 30 öro.

